Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru afaceri economice și monetare

2022/2146(INI)

16.5.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la continuarea reformei normelor de impozitare a întreprinderilor
(2022/2146(INI))

Comisia pentru afaceri economice și monetare

Raportoare: Isabel Benjumea Benjumea

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

EXPUNERE DE MOTIVE.....10

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la continuarea reformei normelor de impozitare a întreprinderilor (2022/2146(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Directiva 2003/49/CE a Consiliului din 3 iunie 2003 privind sistemul comun de impozitare, aplicabil plăților de dobânzi și de redevențe efectuate între societăți asociate din state membre diferite („Directiva privind dobânzile și redevențele”)[1],

– având în vedere Directiva 2011/96/UE a Consiliului din 30 noiembrie 2011 privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre (Directiva privind societățile-mamă și filialele)[2],

– având în vedere Directiva (UE) 2016/1164 a Consiliului din 12 iulie 2016 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne (ATAD I - directiva privind combaterea evitării obligațiilor fiscale)[3] și Directiva (UE) 2017/952 a Consiliului din 29 mai 2017 de modificare a Directivei (UE) 2016/1164 în ceea ce privește tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări terțe (ATAD II)[4],

– având în vedere Directiva 2011/16/UE a Consiliului din 15 februarie 2011 privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal și de abrogare a Directivei 77/799/CEE (Directiva privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal sau DAC 1)[5], Directiva 2014/107/UE a Consiliului din 9 decembrie 2014 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal (DAC 2)[6], Directiva (UE) 2015/2376 a Consiliului din 8 decembrie 2015 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal (DAC 3)[7], Directiva (UE) 2016/881 a Consiliului din 25 mai 2016 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal (DAC 4)[8], Directiva (UE) 2016/2258 a Consiliului din 6 decembrie 2016 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește accesul autorităților fiscale la informații privind combaterea spălării banilor (DAC 5)[9], Directiva (UE) 2018/822 a Consiliului din 25 mai 2018 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal cu privire la modalitățile transfrontaliere care fac obiectul raportării

[1] JO L 157, 26.6.2003, p. 49.
[2] JO L 345, 29.12.2011, p. 8.
[3] JO L 193, 19.7.2016, p. 1.
[4] JO L 144, 7.6.2017, p. 1.
[5] JO L 64, 11.3.2011, p. 1.
[6] JO L 359, 16.12.2014, p. 1
[7] JO L 332, 18.12.2015, p. 1.
[8] JO L 146, 3.6.2016, p. 8.
[9] JO L 342, 16.12.2016, p. 1.

(DAC 6)[10] și Directiva (UE) 2021/514 a Consiliului din 22 martie 2021 de modificare a Directivei 2011/16/UE privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal (DAC 7)[11],

– având în vedere Directiva (UE) 2017/1852 a Consiliului din 10 octombrie 2017 privind mecanismele de soluționare a litigiilor fiscale în Uniunea Europeană (Directiva UE privind soluționarea litigiilor)[12],

– având în vedere Directiva 2021/2101/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2021 de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea, de către anumite întreprinderi și sucursale, de informații privind impozitul pe profit (Directiva referitoare la raportarea publică pentru fiecare țară în parte)[13],

– având în vedere Directiva (UE) 2022/2523 a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind asigurarea unui nivel minim global de impozitare a grupurilor de întreprinderi multinaționale și a grupurilor naționale de mari dimensiuni în Uniune (Directiva privind pilonul doi)[14],

– având în vedere propunerile Comisiei care urmează să fie adoptate, în special privind o bază fiscală comună a societăților (COM(2016)0685), o bază fiscală consolidată comună a societăților (COM(2016)0683) și un pachet privind impozitarea economiei digitale [COM(2018)0147 și COM(2018)0148), precum și pozițiile Parlamentului cu privire la aceste propuneri,

– având în vedere comunicarea Comisiei din 15 iulie 2020 intitulată „Plan de acțiune pentru o fiscalitate echitabilă și simplificată în sprijinul strategiei de redresare” (COM(2020)0312),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 18 mai 2021 intitulată „Impozitarea întreprinderilor pentru secolul XXI” (COM(2021)0251),

– având în vedere Propunerea Comisiei din 22 decembrie 2021 de directivă a Consiliului privind asigurarea unui nivel minim global de impozitare a grupurilor multinaționale în Uniune (COM(2021)0823), precum și poziția Parlamentului referitoare la această propunere[15],

– având în vedere concluziile Consiliului Afaceri Economice și Financiare din 6 decembrie 2022,

– având în vedere studiul Comisiei din ianuarie 2022, intitulat „Costurile de conformare fiscală pentru IMM-uri – o actualizare și o completare: raport final”,

– având în vedere raportul privind rezultatul final al Conferinței privind viitorul Europei și Rezoluția Parlamentului European din 4 mai 2022 referitoare la acțiunile ulterioare

[10] JO L 139, 5.6.2018, p. 1.
[11] JO L 104, 25.3.2021, p. 1.
[12] JO L 265, 14.10.2017, p. 1.
[13] JO L 429, 1.12.2021, p. 1.
[14] JO L 328, 22.12.2022, p. 1.
[15] JO C 479, 16.12.2022, p. 89.

Conferinței privind viitorul Europei[16],

– având în vedere Propunerea Comisiei din 11 mai 2022 de directivă a Consiliului privind stabilirea normelor referitoare la o indemnizație pentru reducerea favorizării îndatorării și privind limitarea deductibilității dobânzii în scopul impozitului pe profit (COM(2022)0216),

– având în vedere cererea de contribuții lansată de Comisie la 13 octombrie 2022 pentru o evaluare a impactului referitoare la propunerea de directivă a Consiliului privind întreprinderile din Europa: cadru de impozitare a profitului (BEFIT),

– având în vedere discursul Președintei Comisiei, Ursula von der Leyen, susținut la ședința plenară a Parlamentului European din 19 octombrie 2022, referitor la pregătirile pentru reuniunea Consiliului European din 20-21 octombrie 2022,

– având în vedere comunicarea Comisiei din 16 martie 2023, intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030” (COM(2023)0168),

– având în vedere concluziile Consiliului European din 23 martie 2023,

– având în vedere rezoluția sa din 7 octombrie 2021 referitoare la reformarea politicii UE privind practicile fiscale dăunătoare (inclusiv reforma Grupului de lucru pentru codul de conduită)[17],

– având în vedere rezoluția sa din 15 februarie 2022referitoare la impactul reformelor fiscale naționale asupra economiei UE[18],

– având în vedere rezoluția sa din 10 martie 2022 conținând recomandări adresate Comisiei privind o fiscalitate echitabilă și simplificată în sprijinul strategiei de redresare (acțiune subsecventă a PE la planul de acțiune al Comisiei din iulie și la cele 25 de inițiative ale acesteia în domeniul TVA, al impozitării întreprinderilor și al impozitării individuale)[19],

– având în vedere rezoluția sa din 4 octombrie 2022 intitulată „Impactul noilor tehnologii asupra impozitării: criptoactivele și blockchain”[20],

– având în vedere Planul de acțiune din 19 iulie 2013 al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind erodarea bazei de impozitare și transferul profiturilor (BEPS),

– având în vedere rapoartele finale ale OCDE/G20 privind BEPS din octombrie 2015,

– având în vedere declarația Cadrului incluziv al OCDE/G20 privind BEPS din 8 octombrie 2021 intitulată „Soluția bazată pe doi piloni pentru problemele fiscale generate de digitalizarea economiei”, la care au aderat și pe care au aprobat-o 138 dintre

[16] Texte adoptate, P9_TA(2022)0141.
[17] JO C 132, 24.3.2022, p. 167.
[18] JO C 342, 6.9.2022, p. 14.
[19] JO C 347, 9.9.2022, p. 211.
[20] JO C 132, 14.4.2023, p. 15.

cei 141 de membri începând cu 16 decembrie 2022,

– având în vedere rapoartele privind planurile pentru pilonul unu și doi, adoptate în Cadrul incluziv al OCDE/G20 la 14 octombrie 2020, precum și rezultatele unei analize economice și ale unei evaluări a impactului efectuate de OCDE la 12 octombrie 2020 și intitulate „Provocările fiscale generate de digitalizare – evaluarea impactului economic”,

– având în vedere normele bazate pe pilonul doi al Cadrului incluziv al OCDE/G20 privind BEPS din 20 decembrie 2021, care vizează punerea în aplicare la nivel intern a unui impozit minim global de 15 %,

– având în vedere Legea publică 117-169 a Statelor Unite din 16 august 2022, cunoscută sub numele de „Legea privind reducerea inflației”,

– având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere scrisoarea Comisiei pentru bugete,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri economice și monetare (A9-0000/2023),

A. întrucât statele membre sunt libere să decidă cu privire la propriile politici economice, în special cu privire la propriile politici fiscale, în limitele tratatelor UE; întrucât, deși politica fiscală rămâne, în mare măsură, o responsabilitate a statelor membre, piața unică necesită coordonare în stabilirea politicii fiscale pentru a continua procesul de integrare a pieței unice;

B. întrucât întreprinderile europene se confruntă cu dificultăți semnificative ca urmare a conjuncturii economice și sociale negative existente în prezent;

C. întrucât, prin intermediul planului de acțiune privind BEPS, s-a reușit stabilirea unui consens global cu privire la numeroase aspecte legate de combaterea planificării fiscale agresive;

D. întrucât UE a dat un exemplu prin transpunerea acordurilor internaționale într-un număr mare de directive fiscale care îmbunătățesc coordonarea UE și mecanismele de luptă ale acesteia împotriva planificării fiscale agresive;

E. întrucât, la 16 decembrie 2022, 138 de state, inclusiv toate statele membre ale UE, au convenit asupra reformei sistemului fiscal internațional printr-o soluție bazată pe doi piloni;

F. întrucât fragmentarea politicii fiscale creează diverse obstacole pentru cetățeni și întreprinderi pe piața unică, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri); întrucât aceste obstacole descurajează activitatea economică transfrontalieră și pot denatura piața unică;

G. întrucât favorizarea îndatorării în cadrul impozitării întreprinderilor permite deduceri fiscale generoase pentru plățile de dobânzi; întrucât costurile finanțării prin îndatorare

nu pot fi deduse în mod similar,

1. reamintește că cooperarea statelor membre ale UE în domeniul impozitării societăților nu este un obiectiv în sine, ci mai degrabă un instrument pentru finalizarea, îmbunătățirea și dezvoltarea în continuare a pieței unice;

2. salută concluziile Consiliului European din 23 martie 2023, care solicită simplificarea cadrului general de reglementare și reducerea sarcinii administrative, precum și comunicarea Comisiei din 16 martie 2023, care pune în evidență rolul esențial al cadrului fiscal al UE pentru sprijinirea creșterii economice și a investițiilor private, în special prin eliminarea barierelor fiscale din calea investițiilor transfrontaliere;

3. subliniază că este extrem de important să se combată transferul agresiv al profiturilor, promovând în același timp echitatea, transparența și certitudinea fiscală și menținând, în același timp, impozitele la niveluri care sprijină creșterea economică sustenabilă;

4. ia act de numeroasele directive fiscale adoptate începând din 2011, care au condus la o impozitare mai echitabilă, mai simplă și mai eficace a întreprinderilor în UE și la creșterea numărului de obligații de conformitate fiscală pentru întreprinderile din UE[21];

5. regretă faptul că statele membre au pus în aplicare și au aplicat în mod diferit directivele în materie de fiscalitate, ceea ce a subminat buna funcționare a pieței unice și a condus la neconcordanțe în ceea ce privește bazele de impozitare, la mai multă birocrație și la costuri mai mari de asigurare a conformității;

Reducerea sarcinii de asigurare a conformității pentru întreprinderile din UE

6. constată că costurile estimate cu conformitatea fiscală pentru întreprinderile multinaționale mari se ridică la circa 2 % din impozitele plătite, în timp ce pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), aceste costuri reprezintă, potrivit estimărilor, circa 30 % din impozitele plătite; reamintește că întreprinderile europene, în special IMM-urile, sunt principalele surse de creștere economică și de locuri de muncă;

7. invită Comisia să prezinte o evaluare globală a acțiunilor întreprinse în ceea ce privește impozitarea întreprinderilor începând din 2011 și să reducă fără întârziere povara pe care trebuie să o suporte acestea, prin invocarea unui moratoriu de reglementare și prin amânarea acelor acte fiscale care ar duce în mod inutil la majorarea costurilor pentru întreprinderile aflate deja sub presiune; invită Comisia să efectueze, pentru noile propuneri legislative în domeniul fiscal, verificări din perspectiva competitivității, astfel cum a solicitat Consiliul European pentru toate propunerile noi, la 22 martie 2023;

8. salută propunerea prezentată cu ocazia Conferinței privind viitorul Europei din 9 mai 2022 de a efectua o verificare din perspectiva competitivității cu scopul de a analiza, printre altele, impactul noii legislații fiscale asupra întreprinderilor și a mediului lor de afaceri; așteaptă cu interes să se dea curs anunțului făcut de Președinta Comisiei, Ursula von der Leyen, la 19 octombrie 2022, cu privire la introducerea unei verificări standard

[21] A se vedea în special Directivele împotriva evitării obligațiilor fiscale (ATAD I și ATAD II), modificările aduse Directivei privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal (DAC 1-DAC 7), revizuirea Directivei privind societățile-mamă și filialele acestora, Directiva UE privind soluționarea litigiilor, Directiva privind raportarea publică pentru fiecare țară în parte sau Directiva privind pilonul doi.

din perspectiva competitivității în reglementările UE;

9. ia act de reluarea dezbaterii privind stimulentele fiscale în urma adoptării Legii SUA privind reducerea inflației; invită Comisia să permită adoptarea unor măsuri de testare a funcționării creditelor fiscale; insistă, cu toate acestea, asupra faptului că toate deciziile ar trebui luate în mod coordonat, cu scopul de a menține funcționarea pieței unice;

10. invită statele membre să se angajeze în politici de contabilizare integrală la categoria costurilor a investițiilor de capital și să confere un caracter permanent dispozițiilor privind amortizările fiscale, cu scopul de a îmbunătăți investițiile reale și de a sprijini competitivitatea Europei;

11. invită statele membre, având în vedere ratele ridicate ale inflației, să utilizeze în mod direct veniturile suplimentare bazate pe creșterea prețurilor la energie pentru a ușura sarcina întreprinderilor, în special a IMM-urilor;

Acordul privind pilonul doi

12. ia act de soluția bazată pe doi piloni adoptată de membrii Cadrului incluziv al OCDE/G20 în ceea ce privește alocarea drepturilor de impozitare și aplicarea unei rate minime efective de impozitare de cel puțin 15 % pentru profiturile realizate la nivel mondial de către întreprinderile multinaționale;

13. observă că, pe lângă faptul că se confruntă cu un mediu de afaceri volatil și cu un număr tot mai mare de directive fiscale ale UE, întreprinderile își concentrează resursele financiare și umane asupra aplicării normelor pilonului doi; invită Comisia să acorde întreprinderilor spațiu de manevră și timp suficient pentru a se pregăti pentru eventualele noi norme care vizează cadrul de impozitare a profitului (BEFIT);

Către un regim simplificat de impozitare a întreprinderilor

14. invită Comisia să orienteze toate statele membre către un sistem fiscal simplificat, cu scopul de a reduce sarcina administrativă pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri; recunoaște faptul că simplificarea procedurilor de rambursare și a mecanismelor de aplicare a deducerilor și de soluționare a litigiilor reprezintă alte soluții pentru reducerea sarcinii administrative, în special pentru IMM-uri;

15. reamintește că reducerea complexității cadrului juridic pentru sistemele de impozitare a întreprinderilor contribuie la atragerea investițiilor străine directe și reduce riscul ca întreprinderile să se mute în țări din afara UE;

16. salută planul Comisiei de a lucra la o propunere BEFIT, preconizată pentru al treilea trimestru al anului 2023, în vederea elaborării unui nou cadru unic de reglementare a impozitului pe profit la nivelul UE, care să aibă la bază o formulă de repartizare echitabilă, cuprinzătoare și eficace și o bază fiscală comună de impozitare a profiturilor pentru întreprinderi, astfel încât să se ofere claritate și previzibilitate pentru acestea din urmă;

17. își reiterează opinia potrivit căreia inițiativa BEFIT ar trebui să beneficieze de susținere în cadrul procesului politic, astfel încât să contribuie la consolidarea sprijinului politic

pentru schimbare, menționând și faptul că inițiativa ar trebui să fie însoțită de o evaluare aprofundată a impactului;

18. ia act de obiectivele BEFIT, astfel cum au fost abordate în cererea de contribuții a Comisiei pentru o evaluare a impactului, de a spori reziliența întreprinderilor prin reducerea complexității normelor fiscale și a costurilor de asigurare a conformității cu care se confruntă întreprinderile din UE care desfășoară operațiuni transfrontaliere, de a elimina obstacolele din calea investițiilor transfrontaliere și de a transforma piața unică într-un loc mai atractiv pentru investițiile internaționale, de a crea un mediu favorabil creșterii echitabile și durabile prin pregătirea terenului pentru simplificarea administrativă și de a asigura venituri fiscale sustenabile, fapt care este deosebit de important în actualul climat economic dificil;

19. subliniază ideea unui ghișeu unic care să permită depunerea unei declarații fiscale consolidate; invită Comisia să introducă un ghișeu unic pentru aplicarea normelor BEFIT într-o fază de testare și să îl încorporeze ca o caracteristică permanentă a BEFIT în cazul în care etapa de testare are succes;

20. ia act de propunerea Comisiei din 11 mai 2022 care abordează tendința de favorizare a îndatorării; regretă decizia Consiliului din 6 decembrie 2022 de a suspenda examinarea propunerii; invită Consiliul să relanseze negocierile cu privire la această propunere;

21. subliniază că stimulentele fiscale, aplicate responsabil din punct de vedere fiscal, pentru proiecte private de cercetare și dezvoltare (de pildă prin credite fiscale, indemnizații majorate sau planuri de amortizare personalizate) pot contribui la creșterea cheltuielilor generale pentru cercetare și dezvoltare ale unei țări, atrăgând deseori externalități pozitive; reamintește că cheltuielile întreprinderilor pentru cercetare și dezvoltare au fost egale cu 1,5 % din PIB-ul UE în 2020, comparativ cu 2,6 % în SUA și Japonia, conform raportului de investiții al Băncii Europene de Investiții 2022/2023; invită Comisia să prezinte o evaluare a stimulentelor fiscale pentru cercetarea și dezvoltarea privată;

°

° °

22. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Pandemia de COVID-19, urmată de agresiunea Rusiei asupra Ucrainei, a exercitat o presiune imensă asupra întreprinderilor europene, care a luat forma unei inflații ridicate, a efectelor secundare ale măsurilor de limitare a mișcării persoanelor, a problemelor legate de lanțul de aprovizionare și a deficitului de materii prime. Aceste obstacole reprezintă o povară suplimentară pentru sectorul privat din UE, care se confrunta deja cu costuri ridicate de asigurare a conformității ca urmare a legislațiilor fiscale anterioare ale UE.

Consecințele acestor două crize au fost deosebit de dăunătoare pentru IMM-urile europene, care sunt dezavantajate din punct de vedere concurențial din cauza costurilor mai mari de asigurare a conformității pe care le suportă în comparație cu întreprinderile multinaționale și a tendinței de favorizare a îndatorării, în pofida faptului că IMM-urile europene reprezintă aproape totalitatea întreprinderilor nefinanciare din Uniunea Europeană (UE-28) (99,8 %) și două treimi din totalul locurilor de muncă din UE-28 (66,6 %).

Pentru a sprijini competitivitatea întreprinderilor europene, în special a IMM-urilor, raportoarea consideră că:

- Sarcina de reglementare asupra întreprinderilor europene ar trebui redusă imediat prin aplicarea unui moratoriu de reglementare și prin evaluarea impactului acțiunilor anterioare asupra impozitării întreprinderilor înainte de a propune noi acte legislative. Este important să se integreze „verificarea din perspectiva competitivității”, astfel cum a fost propusă de plenul Conferinței privind viitorul Europei și recomandată de Președinta Comisiei și de Consiliul European. Veniturile fiscale suplimentare generate de creșterea prețurilor la energie ar putea atenua impactul ratelor actuale ridicate ale inflației.

- Ar trebui avută în vedere utilizarea facilităților fiscale și a altor stimulente pentru a sprijini competitivitatea actuală și viitoare a întreprinderilor europene. Cu toate acestea, decizia privind introducerea unor astfel de măsuri de sprijin ar trebui luată în mod coordonat între statele membre, pentru a nu periclita funcționarea pieței unice.

- Cheia reducerii sarcinii administrative pentru întreprinderile europene, în special pentru IMM-uri, este trecerea la un regim fiscal simplificat. Comisia ar trebui să îndrume statele membre în direcția simplificării procedurilor de rambursare, a mecanismelor de aplicare a deducerilor și a procedurilor de soluționare a litigiilor. Reducerea sarcinii de reglementare va spori reziliența întreprinderilor europene, va încuraja investițiile internaționale și va crea un mediu favorabil creșterii echitabile și durabile.

- Având în vedere viitoarea propunere BEFIT și punerea în aplicare a normelor OCDE privind pilonul doi, Comisia ar trebui să coordoneze punerea în aplicare a acestor pachete de reglementare, cu scopul de a oferi întreprinderilor europene spațiul și timpul de care au nevoie pentru a se pregăti pentru peisajul de reglementare aflat în schimbare.